

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมโลกาภิวัตน์ทำให้ประเทศต่าง ๆ เชื่อมโยงเข้าด้วยกันกลายเป็นสมาคมโลก การเชื่อมโยงนี้มีความสัมพันธ์กันในทุกด้าน ทั้งด้านการถ่ายเทข้อมูลข่าวสาร องค์ความรู้ ขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม เศรษฐกิจการค้า และการคมนาคมขนส่ง นอกจากนี้การที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของภาคีอาเซียน (Asian Chamber) ยิ่งทำให้เกิดการตื่นตัวในการพัฒนาทักษะภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะภาษาอังกฤษซึ่งเป็นสื่อกลางสำคัญในการสื่อสารในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา การค้าการลงทุน การต่อรองด้านธุรกิจ ต่างๆ การท่องเที่ยว ตลอดจนการใช้ในชีวิตประจำวัน แม้ว่าปัจจุบันจะมีภาษาต่างประเทศอื่นๆ เข้ามามีบทบาทมากขึ้น เช่น ภาษาจีน ภาษาเกาหลี ภาษาญี่ปุ่น แต่ภาษาอังกฤษยังคงเป็นที่ยอมรับและนำมาใช้เป็นภาษากลางของคนทั่วโลก ภาษาอังกฤษจึงมีบทบาท และเป็นตัวจักรสำคัญที่จะช่วยให้ประเทศไทยพัฒนาได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก (เกรียงศักดิ์ นพวิบูรณ์, 2550) นอกจากนี้การนำประเทศไปอยู่สังคมโลกาภิวัตน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาคีอาเซียน นักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำเป็นต้องใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อกลาง เพื่อนำเทคโนโลยีและวิทยาการสมัยใหม่ ซึ่งเป็นองค์ความรู้ ข้อมูลในแขนงต่างๆ มาสนทนา อภิปราย เจรจาต่อรอง สอบถาม หรือโต้แย้ง เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเพื่อนำไปใช้ในการศึกษา การงานอาชีพ เพื่อพัฒนาตนเอง ตลอดจนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (Grabe & Stoller, 2001; กาญจนา ปราบพาล, 2530; ภัทรี รัตนมณฑ, 2545) ถ้านักศึกษาโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีทักษะการพูดภาษาอังกฤษที่ดีก็จะช่วยพัฒนาในห้วงศักราชก้าวทันกับความเจริญสามารถแข่งขันกับธุรกิจอื่นได้อย่างเต็มภาคภูมิ (เด่นพงษ์ โชติสวัสดิ์, 2548; สนอง วงศ์ประเสริฐ, 2534; กิติมา พิมพ์พิสุทธิ, 2532)

ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่ามาตรการที่สำคัญและจำเป็นอย่างหนึ่งที่จะทำให้ให้นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาก้าวไกลสู่ความสำเร็จทั้งในชีวิตการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตได้ คือการสร้างองค์ความรู้ให้กับนักศึกษา โดยการเสริมสร้างทักษะการพูดภาษาอังกฤษให้สูงขึ้น เพื่อให้นักศึกษาสามารถใช้ศักยภาพและประสิทธิภาพทางภาษามาช่วยยกระดับขีดความสามารถในการทำงานตลอดจนมาเป็นกลไกในการขับเคลื่อนการทำงานให้ประสบความสำเร็จได้

1.1.1 ความหมายและความสำคัญของการพูด

1.1.1.1 ความหมายของการพูด

นักวิชาการ นักวิจัย ตลอดจนนักการศึกษาได้ให้นิยามขอ “การพูด” ดังนี้คือ การพูด เป็นการใช้อ้อยคำเพื่อแสดงปฏิกิริยาโต้ตอบผู้อื่น หรือใช้อ้อยคำเพื่อนำผู้อื่นให้คล้อยตามตนเอง การพูดเป็นเครื่องมือของคนในการใช้ภาษาเพื่อเป็นการสื่อสาร (สุไร พงษ์ทอง เจริญ, 2526)

การพูด เป็นการถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ และความรู้สึกออกมาเป็นถ้อยคำ เพื่ออธิบายหรือชี้แจงให้ผู้ฟังได้รับรู้ และเข้าใจจุดมุ่งหมายของผู้พูด (สุมิตรา อังควัฒนกุล, 2539)

การพูด คือการใช้อ้อยคำ น้ำเสียงรวมทั้งกิริยาอาการ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความรู้สึก และความต้องการของผู้พูดให้ผู้ฟังรับรู้เกิดการตอบสนอง หรือคล้อยตาม (งามพริ้ง รุ่งโรจน์ดี, 2548)

สรุปได้ว่า การพูดคือ พฤติกรรมมนุษย์ที่แสดงออกโดยการใช้ถ้อยคำ น้ำเสียง รวมทั้งกิริยาอาการ เพื่อถ่ายทอดความคิด ความเข้าใจ ความรู้ และความรู้สึกให้ผู้ฟังเข้าใจ รับรู้ตาม จุดมุ่งหมายของผู้พูด หรือโน้มน้าวให้คล้อยตามความต้องการของตน

1.1.1.2 ความสำคัญของการพูด

การพูด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการพูดภาษาต่างประเทศเป็นสิ่งจำเป็น เพราะมีส่วนช่วยที่จะแสดงออกถึงความต้องการ ความรู้สึกนึกคิด และความเข้าใจของผู้พูด เพราะเมื่อผู้พูดสามารถนำการพูดไปใช้ในสถานการณ์ที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันหรือการรายงานเหตุการณ์ต่าง ๆ ด้วยถ้อยคำที่กะทัดรัด หรือสามารถเรียบเรียงคำพูดที่ได้ยินได้ฟัง หรือได้อ่านมาแล้วนำมาพูดอธิบาย หรือบรรยายเป็นคำพูดของตนเอง หรือสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างคล่องแคล่วก็แสดงว่าผู้พูดมีทักษะการพูดที่ดี ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้พูดสามารถฟังสิ่งที่ผู้อื่นพูดได้เข้าใจ และช่วยให้ง่ายต่อการอ่านและการเขียนด้วยเช่นกัน (กรมวิชากร, 2545)

ในทำนองคล้ายคลึงกัน สมิตรา อังควัฒนกุล (2539) ก็มองว่า ทักษะการพูดมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการสื่อสารในชีวิตประจำวัน ตลอดจนในการประกอบอาชีพธุรกิจต่าง ๆ ดังนั้นในการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะภาษาอังกฤษ หากผู้เรียนพูดได้ก็ย่อมสามารถฟังผู้อื่นพูดได้เข้าใจ และช่วยให้การอ่านและเขียนง่ายขึ้นด้วย

นอกจากนั้น อรุณี วิริยะจิตรา (2532) ได้ให้แนวคิดถึงความสำคัญของการพูดว่า เป็นการสื่อสาร และการปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมสนทนา เช่น การพูดทักทาย การกล่าวลา การขอบคุณ วิธีการที่ใช้ในการพูด หรือน้ำเสียงที่ใช้ล้วนมีจุดมุ่งหมายในด้านปฏิสัมพันธ์ การพูดจึงเป็นการปฏิสัมพันธ์ที่ดี และเป็นการดำรงความสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟังได้มากกว่าวิธีอื่น ๆ

สรุปได้ว่า การพูดเป็นทักษะที่จำเป็น เพราะเป็นสิ่งที่มนุษย์ต้องใช้ในชีวิตประจำวันมากกว่าทักษะอื่น ๆ การพูดได้และพูดเป็นทำให้การใช้ทักษะอื่น ๆ ง่ายขึ้น และการพูดนำไปสู่การสร้างปฏิสัมพันธ์อันดีระหว่างกันและกันด้วย

1.1.2 แนวทางการพัฒนาทักษะการพูด

สมิตรา อังควัฒนกุล (2539 : 167-168) ได้เสนอขั้นตอนและแนวทางในการเลือกใช้กิจกรรมในการสอนทักษะการพูดไว้ดังนี้

1.1.2.1 ขั้นตอนการสอน

1. ขึ้นบอกรัตถุประสงค์ ผู้สอนควรบอกให้ผู้เรียนรู้ถึงสิ่งที่จะเรียน
2. ขึ้นเสนอเนื้อหา การเสนอเนื้อหาควรอยู่ในรูปบริบท ผู้สอนจะต้องให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะของภาษา ความหมายของข้อความที่จะพูด ซึ่งจะต้องขึ้นกับบริบท เช่น ผู้พูดเป็นใคร มีความรับผิดชอบกับคู่สนทนาอย่างไร ผู้สนทนาพยายามจะบอกอะไรในสิ่งที่พูด สถานที่พูดและเนื้อหาที่พูดมีอะไรบ้าง

3. ขึ้นการฝึกและการถ่ายโอน การฝึกจะกระทำทันทีหลังจากเสนอเนื้อหา อาจจะฝึกพูดพร้อม ๆ กัน หรือเป็นคู่ ผู้สอนควรให้ผู้ฟัง ได้ยิน ได้ฟังสำนวนภาษาหลาย ๆ แบบและเป็นสำนวนภาษาที่เจ้าของภาษาใช้จริง และควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ใช้ภาษาอย่างอิสระใกล้เคียงกับสถานการณ์ที่เป็นจริง

1.1.2.2 การเลือกกิจกรรมการสอน

1. ให้ตอบคำถาม ซึ่งครูหรือเพื่อนในชั้นเป็นผู้ถาม

2. บอกให้เพื่อนทำตามคำสั่ง
3. ให้นักเรียนถามหรือตอบคำถามของเพื่อนในชั้น เกี่ยวกับชั้นเรียนหรือประสบการณ์ต่าง ๆ นอกชั้นเรียน
4. ให้บอกลักษณะวัตถุ สิ่งของต่าง ๆ จากภาพ
5. ให้เล่าประสบการณ์ต่าง ๆ ของนักเรียนโดยครูอาจให้คำสำคัญต่าง ๆ
6. ให้รายงานเรื่องราวต่าง ๆ ตามที่กำหนดหัวข้อให้
7. จัดสถานการณ์ต่าง ๆ ในชั้นเรียน ให้นักเรียนใช้บทสนทนาต่าง ๆ กันไป เช่น ร้านขายของ ร้านอาหาร ธนาคาร เป็นต้น
8. ให้เล่นเกมต่าง ๆ ทางภาษา
9. ให้ได้วาที อภิปราย แสดงความคิดเห็นในหัวข้อต่าง ๆ
10. ให้ฝึกการสนทนาทางโทรศัพท์
11. ให้อ่านหนังสือพิมพ์ไทย แล้วรายงานเป็นภาษาอังกฤษ
12. ให้แสดงบทบาทสมมติ

1.1.3 การวัดและประเมินผลทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนใด ๆก็ตาม กระบวนการเรียนการสอนกับการวัดผล และการประเมินผลมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด นั่นคือ เมื่อมีกระบวนการสอนต้องมีการวัดผล และการประเมินผลควบคู่กันไปเสมอ เพียงแต่วิธีการวัดผลและการประเมินผลนั้นอาจเปลี่ยนรูปแบบไปตามลักษณะของวิชาการ หลักสูตร และตามยุคสมัย การวัดและการประเมินผลเป็นส่วนที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งของกระบวนการเรียนการสอน การวัดผลและการประเมินผลไม่ได้มีความหมายเฉพาะถึงการให้เกรดหรือการให้คะแนนรวม แต่เป็นการหาคำตอบและให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เกี่ยวกับความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อตรวจสอบว่า การสอนนั้นบรรลุเป้าหมายในระดับใด นอกจากนั้นผลจากการวัดและการประเมินจะนำไปสู่การตัดสินใจ ที่มีผลต่อสถาบันนั้น ๆ ในเชิงบริหาร ตลอดจนการสร้าง ความเชื่อมั่นในสังคม ดังนั้นการประเมินที่ดีต้องเป็นทั้งเครื่องช่วยในการเรียน และเครื่องมือในการวัดที่สามารถบ่งบอกถึงความสามารถของผู้เรียนตามมาตรฐานของการเรียนรู้ในหลักสูตรนั้น ๆ ได้

ในเรื่องการวัดและประเมินผลทักษะการพูดภาษาอังกฤษนั้น มีการสรุปรูปแบบของการวัดและประเมินผลออกเป็น 3 ประการ (อัจฉรา วงศ์โสธร, 2538) ดังนี้คือ

1.1.3.1 การพูดเดี่ยวคือการพูดเพียงคนเดียว เช่น การบรรยาย การกล่าวรายงาน การอธิบาย การเล่าเรื่อง การให้คำแนะนำ การแสดงความคิดเห็น ตลอดจนการวิพากษ์วิจารณ์ การพูดเดี่ยวเป็นเทคนิคการสอบแบบตรงเพราะผู้สอบได้พูดโดยตรง

1.1.3.2 การสัมภาษณ์หรือการสนทนาซึ่งมักเป็นการสนทนาระหว่างบุคคล 2 คนโดยฝ่ายหนึ่งอาจจะเป็นครู หรือผู้ดำเนินการสัมภาษณ์ ทำหน้าที่เป็นผู้ป้อนคำถาม หรือกระตุ้นให้ผู้เข้ารับการสัมภาษณ์ได้แสดงทักษะการพูด โดยส่วนมากมักเริ่มที่การทักทายเพื่อลดความเครียดในการสัมภาษณ์ คำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์มักเป็นคำถามทั่ว ๆ ไป เช่น การแนะนำตนเอง การบอกทิศทาง การสั่งอาหาร การจองตั๋ว ตลอดจนการพูดแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ เช่น การวางแผนการศึกษาต่อ การทำงาน ตลอดจนความคิดเห็นในสถานการณ์ปัจจุบัน เป็นต้น

1.1.3.3 การอภิปรายหรือโต้เถียงที่ เป็นการแสดงความคิดเห็นเป็นกลุ่ม โดยมีกรรมการ เป็นผู้ให้คะแนนเป็นรายบุคคล แต่การพูดแบบนี้มีตัวแปรในการพูดที่ผู้พูดจะต้องใช้ข้อมูลที่เตรียมมาและการคิดแก้ไขปัญหาแบบฉับพลัน และเป็นการรักษาปฏิสัมพันธ์ ตลอดจนมารยาทในการพูดด้วย

1.1.4 เกณฑ์การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

โดยทั่ว ๆ ไปเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษควรคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้ คือ

1.1.4.1 การออกเสียงโดยพิจารณาว่าชัดเจนหรือไม่เพียงใด มีการลงเสียงหนักเบา มีการใช้เสียงขึ้นลงถูกต้องเพียงใด ตลอดจนมีการการเว้นจังหวะในการพูดได้ถูกต้องหรือไม่

1.1.4.2 ลีลา เช่น ท่วงที สีหน้า ตลอดจนการสบตากับผู้ฟังว่าสอดคล้องและเหมาะสมกับการแสดงออกทางการพูดหรือไม่ และผู้พูดสามารถใช้อย่างได้ผลหรือไม่ เพียงใด

1.1.4.3 ศัพท์ สำนวนใช้ได้เหมาะสมและได้ความหมายถูกต้องหรือไม่

1.1.4.4 โครงสร้างประโยคใช้ได้ถูกต้องหรือไม่

1.1.4.5 ใจความสำคัญ มีใจความสำคัญในการพูดชัดเจนหรือไม่ เพียงใด

1.1.4.6 ข้อมูลสนับสนุน / โต้แย้ง มีรายละเอียดมาสนับสนุน / โต้แย้ง พร้อมเหตุผลที่ชัดเจนหรือไม่ อย่างไร

1.1.4.7 การสรุปประเด็น มีการสรุปประเด็น หรือการขมวดท้ายการพูดที่ชัดเจนและรัดกุมเพียงใด

1.1.4.8 มารยาทสังคม คือ การรักษาสัมพันธภาพกับผู้ฟังด้วย โดยสามารถใช้ภาษาที่เหมาะสม เช่น วิธีสอดแทรกคำพูดในขณะที่ผู้อื่นพูดอยู่อย่างสุภาพ การนำเข้าสู่การพูดที่ตนเองต้องการพูดได้อย่างราบรื่น ตลอดจนกลวิธีขึ้นต้นและลงท้ายการพูดที่เหมาะสม

นอกจากนั้น การประเมินทักษะการพูดภาษาอังกฤษ อัจฉรา วงศ์โสธร (2538; อ้างอิงมาจาก Knight. 1992 : 295-296) กล่าวไว้ว่าจำเป็นต้องคำนึงถึงความสามารถของผู้พูดในด้านสำเนียงการออก เสียง การเน้นหนักในคำ และในประโยค ความคล่องแคล่วของการพูด และความสามารถในการสื่อสาร โดยได้กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดไว้ดังนี้ คือ

1. ไวยากรณ์

ก. ขอบเขต

ข. ความถูกต้อง

2. คำศัพท์

ก. ขอบเขต

ข. ความถูกต้อง

3. การออกเสียง

ก. เสียงคำเดี่ยว ๆ (โดยเฉพาะข้อแตกต่างของหน่วยเสียง)

ข. การลงเสียงหนักเบาและจังหวะการพูด

ค. การใช้เสียงสูงต่ำในประโยค

ง. การเชื่อมเสียง/การละเสียง/การผสมเสียง

4. ความคล่อง

ก. ความเร็วของการพูด

ข. การติดขัดระหว่างพูด

ค. การติดขัดลึกลับก่อนพูด

5. ทักษะในการสนทนา

ก. การสานเรื่องตามหัวข้อที่พูด

ข. การให้ผู้อื่นได้เริ่มพูด หรือการให้ตนเองได้มีโอกาสดูแลและการพูดนอกประเด็น

ค. ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของคำพูดของตน และกับผู้สัมภาษณ์

ง. การดำเนินการสนทนาให้ต่อเนื่อง การขยายความให้ชัดเจน การปรับปรุงแก้ไข

การทบทวนตรวจสอบ การหยุด การใช้คำเสริม ฯลฯ

6. ทักษะการใช้ภาษาทางสังคม

ก. จำแนกทำเนียบและลีลาภาษา เช่น แบบเป็นทางการออกจากแบบกันเองแบบซ้ก
จูงใจหรือแบบรวมหอมได้

ข. การกล่าวพาดพิงทางวัฒนธรรม

7. อวัจนภาษา

ก. การสบตาและการใช้ท่วงที

ข. ท่าทางและสีหน้า

8. เนื้อหาการพูด

ก. ความสอดคล้องเชื่อมโยงของข้อคิดเห็น

ข. ความเกี่ยวข้องกับประเด็น

ในทำนองเดียวกันสำนักนิเทศและพัฒนามาตรฐานการศึกษา (2545 : 75-76) ได้ให้
หลักเกณฑ์ในการวัดและประเมินผลทักษะการพูด (Speaking Skill) ดังนี้คือ

1. ประเด็นในการประเมิน มี 5 ประเด็น คือ

1.1 การใช้ภาษา

1.2 เนื้อหาสาระ

1.3 การเรียบเรียงเนื้อเรื่อง

1.4 ความคล่องตัว

1.5 กริยาท่าทาง

2. ระดับขั้นความสามารถในการพูด แบ่งเป็น 5 ระดับ คือ

2.1 ระดับกลไก

2.1.1 สามารถออกเสียงคำถามจากแถบเสียงได้

2.1.2 สามารถออกเสียงประโยคจากแถบเสียงได้

2.1.3 สามารถท่องชื่อ วัน เดือน ได้

2.1.4 สามารถนับจำนวนเลขได้

2.2 ระดับความรู้ สามารถตอบคำถามจากภาพที่กำหนดให้ได้

2.3 ระดับถ่ายโอน

2.3.1 สามารถเปลี่ยนประโยคให้มีความหมายเหมือนกัน โดยใช้คำที่กำหนดให้
เปลี่ยนส่วนอื่น ๆ ตามที่ จำเป็น

2.3.2 สามารถตอบทสนทนาตามสถานการณ์ที่กำหนด

2.4 ระดับสื่อสาร

2.4.1 สามารถบรรยายภาพเดี่ยวได้

2.4.2 สามารถบอกทิศทางจากแผนที่ได้

2.4.3 สามารถบรรยายภาพพูดได้

2.5 ระดับวิเคราะห์วิจารณ์

2.5.1 สามารถแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องราวที่กำหนดให้ได้

2.5.2 สามารถแสดงความคิดเห็นจากภาพที่กำหนดให้ได้

อนึ่งกลุ่มส่งเสริมการเรียนรู้และการสอนและประเมินผล (2548 : 40) ก็ได้กำหนดเกณฑ์การประเมินทักษะการพูดไว้ดังนี้ คือ

ตารางที่ 1.1 เกณฑ์การประเมินทักษะการพูด

ระดับคะแนน ประเด็น การประเมิน	4	3	2	1
ความถูกต้อง	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง มีเสียงเน้นหนักในคำ/ ประโยคอย่างสมบูรณ์	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องตามหลักการออกเสียง มีเสียงเน้นหนักในคำ/ ประโยคเป็นส่วนใหญ่	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่ ไม่มีเสียงเน้นหนักในคำ / ประโยค	ออกเสียงคำศัพท์และประโยคไม่ถูกต้อง ทำให้สื่อสารไม่ได้
ความคล่องแคล่ว	พูดต่อเนื่องไม่ติดขัด พูดชัดเจนให้สื่อสารได้	พูดตะกุกตะกักบ้าง แต่ยังพอสื่อสารได้	พูดเป็นคำ ๆ หยุดเป็นช่วง ๆ สื่อสารได้ไม่ชัดเจน	พูดได้บางคำ สื่อความหมายไม่ได้
การแสดงท่าทางน้ำเสียง ประกอบการพูด	แสดงท่าทางและพูดด้วยน้ำเสียงเหมาะสมกับบทบรรยาย	พูดด้วยน้ำเสียงเหมาะสมกับบทบรรยาย แต่มีท่าทางประกอบไม่เหมาะสม	พูดเหมือนอ่าน ไม่เป็นธรรมชาติ ไม่มีท่าทางประกอบ	พูดได้น้อยมาก

1.1.5 กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบทักษะการพูด

วิธีการที่จะให้นักเรียนแสดงออกเพื่อวัดทักษะการพูดมีหลาย ๆ วิธี เช่น อาจให้กิจกรรมเดี่ยว เช่น การบรรยายรายบุคคล การเล่าเรื่องต่าง ๆ อาจเป็นกิจกรรมกลุ่ม เช่น การจับคู่สนทนา อาจให้แสดงละคร แสดงบทบาทสมมติ หรือการสัมภาษณ์ เป็นต้น กิจกรรมที่ใช้ในการทดสอบทักษะการพูด (อัจฉรา วงศ์โสธร. 2538 : 81 ; อ้างอิงมาจาก Brown and Yule. 1989 :109) ได้แบ่งกิจกรรมการทดสอบการพูดเป็น 3 ประเภท ดังนี้

1.1.5.1 แบบสัมพันธ์ภาพคงที่ ได้แก่

1. การบรรยายสิ่งของหรือภาพ บอกให้คู่สอบวาดภาพ หรือแผนภูมิ
2. บอกให้คู่สอบประกอบชิ้นส่วน เครื่องมือหรือกลไกอย่างใดอย่างหนึ่ง
3. อธิบายหรือบอกคู่สอบวิธีการจัดเรียงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง
4. บอกทางไปยังสถานที่ใดที่หนึ่ง

1.1.5.2 แบบสัมพันธ์ภาพที่เป็นพลวัต ได้แก่

1. การเล่าเรื่องซึ่งมีการเปลี่ยนบทตัวละคร เวลา สถานที่ตามท้องเรื่อง
2. การให้ปากคำในฐานะพยานรู้เห็นที่อยู่ในเหตุการณ์ เช่น ในอุบัติเหตุทางท้อง

ถนน การลักทรัพย์ การฆาตกรรม

1.1.5.3 แบบสัมพันธ์ภาพที่เป็นนามธรรม ได้แก่

1. การแสดงความคิดเห็น
2. การให้เหตุผลในการปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง

ตัวกระตุ้นที่ใช้ในการทดสอบแบ่งได้ 4 ประเภท ดังนี้

1. ข้อความ หรือคำพูดให้ผู้เรียนอ่านหรือฟัง 1-3 ครั้ง ตามความเหมาะสม
2. ภาพ ตาราง แผนผัง แผนภูมิ นำเสนอให้ผู้เรียนเล่า อธิบาย เปรียบเทียบให้

เหตุผล ทำนายเหตุการณ์ และจินตนาการ เป็นต้น

3. สถานการณ์หรือกิจกรรมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม เช่น เล่นเกม อภิปรายโต้ว่าที่

หรือกิจกรรมที่ต้องมีการแก้ปัญหา และผู้เรียนต้องนำเสนอ กล่าวรายงาน กล่าวบรรยายกล่าวสรุป หรือแสดงความคิดเห็น

4. สื่อโทรทัศน์ วิทยุ ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง วิทยุ ที่นำเสนอเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น

หรือการแสดง หรือข่าวต่าง ๆ ให้ผู้สอบแสดงความคิดเห็น เสนอแนวทางแก้ไข เป็นต้น

1.1.6 ลักษณะการทดสอบการพูด

คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ (2546 : 250) แบ่งลักษณะการทดสอบการพูดไว้เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1.1.6.1 การพูดที่มีการควบคุม สามารถทดสอบได้โดย

1. การให้ตัวนะที่สามารถมองเห็นได้ แต่นักเรียนควรมีความคุ้นเคยกับ

สัญลักษณ์ที่ใช้เสียก่อน

2. การให้ตัวนะที่เป็นคำพูด อาจใช้ภาษาแม่ หรือภาษาที่เรียน หรือในบางครั้ง

อาจเขียนก็ได้

3. การสอบพูดปากเปล่าด้วยวิธีการทดสอบแบบโคลซ (Cloze)

4. การเล่าเรื่อง (Narrative Task) เล่าเรื่องให้ฟังแล้วให้ไปเล่าต่อให้เพื่อนฟัง

แล้วบันทึกเทปไว้

5. ให้พูดตามสถานการณ์สมมุติโดยใช้ภาษาตามหน้าที่ (Function) ที่เหมาะสม

1.1.6.2 การพูดโดยอิสระในสถานการณ์การสื่อสารอย่างแท้จริง เช่น

1. ให้บรรยายเหตุการณ์ในภาพชุด ถ้าเป็นระดับเริ่มเรียนอาจให้คำสั่งเป็นภาษา

แม่

2. ให้ความเห็นเกี่ยวกับเรื่องง่าย ๆ

3. ให้พูดตามหัวข้อที่กำหนดให้ ควรให้หลาย ๆ หัวข้อ

4. ให้บรรยายสิ่งของ บุคคล ฯลฯ
5. ให้พูดเพื่อสนับสนุนความคิดของตนเอง ได้แย้ง ปฏิเสธ พูดหักล้างข้อโต้แย้ง
6. สนทนา และสัมภาษณ์ เนื้อหาในการสัมภาษณ์ ควรเลือกให้เหมาะสมกับระดับความสามารถและความสนใจของผู้เรียน
7. ให้พูดนำเสนอข้อมูลจากสื่อต่าง ๆ เช่น บทความ ภาพ วิดีทัศน์
8. ให้พูดสรุปจากเอกสาร
9. ให้พูดเชิงวิเคราะห์โดยนำเสนอหน้าชั้น

อย่างไรก็ตามในสภาพความเป็นจริงพบว่านักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ยังไม่ดีเพียงพอต่อการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ (สนธิดา วัฒนวงศ์, 2541; ชูติมา จิตตะวิทธิ, 2548; พุทธิพงศ์ เนตรนิรันดร์, 2548) นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า ทักษะภาษาอังกฤษที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามีนั้น ไม่สอดคล้องและยังไม่สามารถนำมาใช้ได้จริงในที่ทำงาน (ผาณิต วัฒนวงศ์, 2542)

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นต้องมีการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อพัฒนาศักยภาพ ความรู้ความสามารถ ทักษะ ตลอดจนเจตคติที่ดีต่อการพูดภาษาอังกฤษเพื่อนำไปใช้ทั้งในการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตซึ่งจะส่งผลโดยตรง ต่อการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนเป็นปัจจัยสำคัญ ต่อความเจริญมั่นคงของสังคมซึ่งนำไปสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศได้

นอกจากนั้นการแก้ไขปัญหาดังกล่าวจะเป็นกระจุกสะทอนให้ครูผู้สอนตระหนักว่า ควรจะปรับปรุงการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามากน้อยเพียงใด ควรจะพัฒนาหรือปฏิรูปการสอนการพูดให้มีประสิทธิภาพอย่างไร ควรใช้เอกสารการสอน (teaching materials) แบบไหน ควรกระตุ้นนักศึกษาเกิดแรงจูงใจในการพูดภาษาอังกฤษได้อย่างไร ทั้งนี้เพื่อพัฒนาทักษะการพูดของนักศึกษาให้เกิดศักยภาพสูงสุดเพื่อความสำเร็จในการเรียนและการงานอาชีพของนักศึกษาในอนาคต อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ตลอดจนการพัฒนาอย่างยั่งยืนของประเทศได้

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ก่อนและหลังการเรียนว่ามีการพัฒนาแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

1.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่มีระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษต่ำ ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ประจำปีการศึกษา 2554 ภาคการศึกษาที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง จำนวน 35 คน จากการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling)

1.3.3 ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

1.3.3.1 ตัวแปรต้น คือ การใช้กิจกรรมการพูดในวิชาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ

1.3.3.2 ตัวแปรตาม คือ ทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษา

1.3.3.3 การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยไม่ได้คำนึงถึงองค์ประกอบอื่นๆ ซึ่งอาจมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษของนักศึกษาเช่น พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม ความสนใจพิเศษ ตลอดจนสภาพแวดล้อมอื่นๆ เช่น กลุ่มเพื่อน เป็นต้น

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ทักษะการพูด หมายถึง ความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษตามโอกาส สถานการณ์ และ บทบาทที่กำหนดให้ เพื่อให้ผู้ฟังเข้าใจได้ชัดเจน ถูกต้อง ทักษะการพูดที่ดีนั้นต้องประกอบไปด้วยการออกเสียงที่ถูกต้อง การเลือกใช้คำศัพท์ ถ้อยคำ และการใช้ไวยากรณ์ที่ถูกต้อง เหมาะสมกับบริบทนั้น ๆ มีความคล่องแคล่วในการพูด ตลอดจนมีลีลาประกอบการพูดได้สอดคล้องกับโอกาสและสถานการณ์ด้วยเช่นกัน

2. นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา หมายถึง นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่ลงทะเบียนเรียน วิชาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ในปีการศึกษาที่ 2/2554

3. นักศึกษาที่มีระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษต่ำ หมายถึง นักศึกษาที่มีผลคะแนนตั้งแต่ 59% ลงมา จากการเรียนวิชาการพูดภาษาอังกฤษ เช่น วิชาการสนทนาภาษาอังกฤษ วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในการทำงานอาชีพ หรือวิชาอื่น ๆ ที่เทียบเคียงได้กับวิชาการพูด / การสนทนาภาษาอังกฤษ

4. คณะ หมายถึง คณะต่าง ๆ รวม 7 คณะที่นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาสังกัดอยู่ ดังนี้คือ วิทยาลัยการบริหารและจัดการ คณะเทคโนโลยีการเกษตร คณะสถาปัตยกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม คณะอุตสาหกรรมเกษตร และคณะวิทยาศาสตร์

1.5 ข้อยกเว้นในการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยโดยสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เฉพาะนักศึกษาที่มีระดับความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษต่ำ จำนวน 35 คน ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาการพัฒนาทักษะการพูด ในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2554 เท่านั้น

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นเครื่องมือที่ออกแบบเพื่อใช้วัดความสามารถด้านทักษะการพูดของนักศึกษาต่อ 1 บทเรียน ของวิชาการพัฒนาทักษะการพูดภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังเท่านั้น